

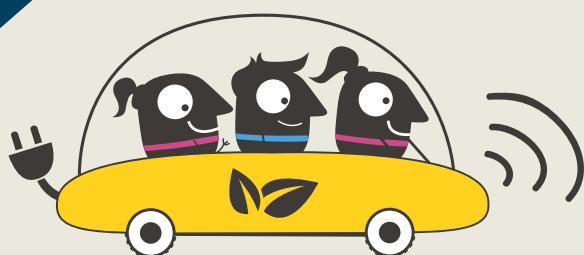
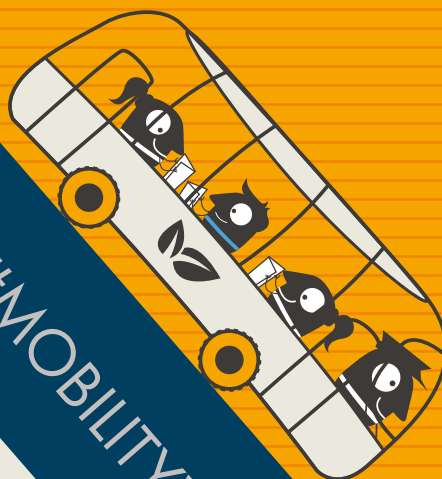
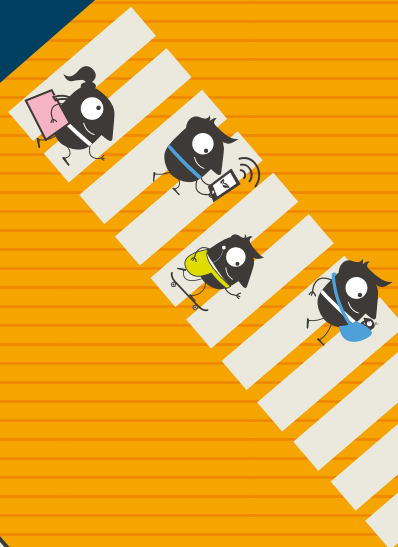
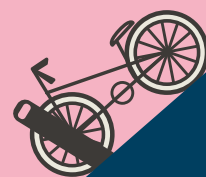
EUROOPAN LIIKKUJAN VIIKKO

PUHDAS, YHTEINEN JA ÄLYKÄS LIIKKUMINEN

16.–22. SYYSKÜÜTA 2017

YHDESSÄ ETUMATKALLE

#MOBILITYWEEK

TEEMAKOHTAISET OHJEET VUODELLE

Eurooppalainen sihteeristö:

EUROCITIES

1 Square de Meeûs – 1000 Brussels – BELGIUM

Juan Caballero

Tel: +32 2 552 08 75 – juan.caballero@eurocities.eu

Tekijät:

Thomas Mourey – tmourey@polisnetwork.eu

and Dagmar Köhler – dkoehler@polisnetwork.eu

POLIS – European Cities and Regions networking
for innovative transport solutions

Maaliskuu 2017

SISÄLTÖ

JOHDANTO	2
YHDESSÄ ETUMATKALLE	3
PUHDAS, YHTEINEN JA ÄLYKÄS LIIKKUMINEN KÄYTÄNNÖSSÄ	7
MITEN KAMPANJA KÄYNNISTETÄÄN?	12
MITÄ TOIMINTOJA VOIDAAN JÄRJESTÄÄ?	13
RESOURCES	16

JOHDANTO

Yhdessä etumatkalle

EUROOPAN**LIKKUJAN**VIKKO on joka vuosi 16.–22. syyskuuta. Viikko kannustaa eurooppalaisia kuntia ottamaan käyttöön ja edistämään kestäviä liikennetoimia ja houkuttelemaan ihmisiä kokeilemaan vaihtoehtoja auton käytölle.

Vuodesta 2002 lähtien, jolloin EUROOPAN**LIKKUJAN**VIKKO lanseerattiin, kampanja on kasvanut tasaisesti Euroopassa ja eri puolilla maailmaa. Kampanjan osallistujaennätys rikottiin vuonna 2016, jolloin 2427 kaupunkia ja kuntaa 51 maasta järjesti toimintoja viikon aikana. Hieman yli puolet osallistuneista kaupungeista ja kunnista toteutti pysyviä toimia. Toimia toteutettiin yhteensä 7386, ja ne koskivat pääasiassa liikkumisen ohjausta, saavutettavuutta ja uusia tai paranneltuja polkupyörävyliä.

Viikko huipentuu Auton vapaapäivään, jolloin osallistuvat kaupungit ja kunnat varaavat yhden tai useita alueita yksinomaan jalankulkijoita, pyöräilijöitä ja julkista liikennettä varten koko päivän ajaksi. Vuonna 2016 auton vapaapäivää vietettiin 953 kaupungissa.

Vuotuisella EUROOPAN**LIKKUJAN**VIKKOLLA keskitytään aina tiettyyn kestävään liikkumiseen liittyvään aiheeseen. Tämän vuoden teema on vähäpäästöinen, yhteiskäyttöinen ja älykäs liikkuminen. Sillä edistetään yhteisen liikkumisen ratkaisuja ja korostetaan puhtaampien liikennemuotojen hyötyjä. Älykkäät liikenneteknologiat voivat myös helpottaa yhteistä liikkumista. Ihmisiä kannustetaan käyttämään yhteiskäyttöisen liikkumisen vaihtoehtoja, joita on saatavilla matkustamiseen kaupungeissa ja kaupunkien, kuntien ja lähiöalueiden välillä.

Temaattisten suuntaviivojen tavoitteena on tarjota kansallisille ja paikallisille EUROOPAN**LIKKUJAN**VIKKON koordinaattoreille taustatietoa kyseisestä teemasta ja innostaa heitä suunnittelemaan ja toteuttamaan sopivia kampanjatoimintoja ja pysyviä toimia. Näissä suuntaviivoissa annetaan ideoita siitä, miten näitä toimintoja voidaan toteuttaa, ja niistä on myös apua paikallisille kampanjanvetäjille sellaisten toimintojen kehittämisessä, jotka täyttävät EUROOPAN**LIKKUJAN**VIKKON palkintokriteerit.

YHDESSÄ ETUMATKALLE

Vuoden 2017 EUROOPANLIIKKUJANVIIKON teema: vähäpäästöinen, yhteiskäyttöinen ja älykäs liikkuminen

”Yhteiskäyttöinen liikkuminen”, vuoden 2017 EUROOPANLIIKKUJANVIIKON teema, on osa laajempaa, yhteistyötaloutta koskevassa eurooppalaisessa toimintasuunnitelmassa seuraavasti määriteltyä yhteistyötalouden tai jakamistalouden mallia ^[1]:

[erilaisia] ”yhteistyöalustoja hyödyntäviä liiketoimintamalleja, joilla luodaan avoin markkinapaikka usein yksityishenkilöiden tarjoamien tavaroiden tai palvelujen väliaikaista käyttöä varten”.

Painopiste on enemmän tavaroiden *käyttämisessä* kuin niiden *omistamisessa*. Palveluntarjoajat tarjoavat tuotteita, omaisuutta tai taitoja erilaisille käyttäjille välittäjien tarjoaman alustan kautta.

Yhteiskäytöstä on myös tullut osa kaupunkien liikennekokonaisuutta. Yhteisessä liikkumisessa määräpaikkaan pääsemisen tärkeys on etusijalla, usein pienempään henkilökohtaiseen ja yhteiskunnalliseen hintaan kuin yksityistä ajoneuvoa käyttämällä. Näin kotitalouksien ostovoima lisääntyy, koska niiden ei tarvitse ostaa ja ylläpitää autoa.

Swiss Mobility Academy, joka järjestää vuosittain eurooppalaisen yhteistä ja yhteiskäyttöistä liikkumista koskevan konferenssin nimeltä Wocomoco ^[2] (WORLD COLLABORATIVE MOBILITY CONGRESS), määrittelee yhteiskäyttöisen (tai yhteistoiminnallisen) liikkumisen seuraavasti:

”Yhteistoiminnallisessa liikkumisessa keskitytään matkojen, liikennemuotojen ja infrastruktuurin jakamiseen. Joukkoliikenteen ja yksilöliikenteen väliin syntyy uusia vertaispohjaisia verkostoja, jotka vauhdittavat uusia henkilökohtaisen liikkumisen muotoja yksityisauton omistamisen lisäksi.”

Mitä yhteiskäyttöinen liikkuminen on? Ja mitä se ei ole?

Onko joukkoliikenne yhteiskäyttöistä liikkumista? Kuvaako yhteiskäyttöinen liikkuminen henkilökohtaista liikkumista vai sisältääkö se joukkoliikennepalvelut, kuten taksilla, linja-autolla tai samanaikaisesti monta henkilöä kuljettavalla autolla liikkumisen?

”Yhteiskäyttöisestä liikkumisesta” puhuminen edellyttää, että palvelun ja käyttäjän yhteen saatamiseen on olemassa *välitysalusta*. Alusta on usein verkkosivusto tai mobiilisovellus, jonka avulla rekisteröityneet käyttäjät voivat tehdä tilauksen ja maksaa ajoneuvon käytöstä, tilata yhteiskyydin tai käyttää yhteistaksipalvelua tai minibussin tilausajopalvelua. Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD) ^[3] pitää näitä yhteiskäyttöisen liikkumisen muotoina,

[1] Euroopan komission tiedonanto, 2016, Yhteistyötaloutta koskeva eurooppalainen toimintasuunnitelma (<http://bit.ly/2cFpEKq>)

[2] Mobility Academy, 2014, Wocomoco-esite (<http://bit.ly/2lnlwqg>)

[3] OECD International Transport Forum, 2016, Shared Mobility. Innovation for Liveable Cities (<http://bit.ly/29i2ebD>)

koska niihin liittyy välitysjärjestelmän käyttöä. Tämä on olennainen ero yhteiskäyttöisen liikku-
misen ja tavallisten julkisten liikennepalvelujen tai perinteisten autonvuokrauspalvelujen välillä.

Kun puhumme yhteiskäyttöisestä liikkumisesta, ajattelemme autojen, pyörien, kaksipyöräisten
moottoriajoneuvojen tai muiden vastaavien ajoneuvojen yhteiskäyttöä. Taksien tilausalustat ja
yhteiskyydit tulevat myös mieleen. Tavallisen julkisen liikenteen ei katsota kuuluvan tämän
käsitteen piiriin, eikä myöskään perinteisten autonvuokrauspalvelujen, jos tilaus koskee enemmän
itse ajoneuvoa kuin tarjottua liikkumispalvelua.

Yhteiskäyttöisestä liikkumisesta tehdään älykästä ja vähäpäästöistä

Yhteiskäyttöisen ja jaetun liikkumisen järjestelmiltä edellytetään vähintään yhden älykkään
osion käyttöä eli välitysalustaa. Lisäksi tieto- ja viestintäteknologioiden käyttö älykkäiden liiken-
nejärjestelmien ja vuorovaikutteisten älykkäiden liikennejärjestelmien kehittämisessä voi tehdä
yhteisestä liikkumisesta vielä älykkäämpää.

Yhteinen liikkuminen voi vähentää ajoneuvojen määrää teillä. Liikennemuotojen tutkimuslau-
takunnan tekemän tutkimuksen mukaan jokainen yhteiskäytössä oleva auto vähentää teiltä 15
yksityisautoa ja yhteiskyytiläiset ajavat keskimäärin 40 prosenttia vähemmän kilometrejä
yhteiskyyttohjelmaan liittymisen jälkeen^[4]. Vähäpäästöisten ajoneuvojen käyttö tai aktiivisen
liikkumisen edistäminen tekevät yhteisestä liikkumisesta vielä ympäristöystävällisempää.

[4] *Car sharing: Where and how it succeeds*, Luku 4. Transit Cooperative Research Program, Report
108; Transportation Research Board 2005. Adam Millard-Ball, Gail Murray, Jessica ter Schure,
Christine Fox, Nelson/Nygaard Consulting Assoc. ja Jon Burkhardt, Westat. Linkki:
<https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/10664zipcar.pdf>

Vähäpäästöinen liikkuminen

Liikenneala on vastuussa lähes neljännesosasta Euroopan kasvihuonekaasupäästöistä, ja se on kaupunkien ilman pilaantumisen pääaiheuttaja [5]. Päästöjen vähentämiseen, ja siten puhtaampien ajoneuvojen, entistä vähäpäästöisempien liikkumistottumusten ja puhtaampien polttoaineiden lisäämiseen, on voimakas tarve. Tästä syystä Euroopan komissio hyväksyi vuoden 2016 heinäkuussa hiilipäästöjen vähentämistä [6] koskevan eurooppalaisen strategian [7] vähäpäästöistä liikkumista varten tukeakseen vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttöön tarvittavan infrastruktuurin kehittämiseksi asetettujen tavoitteiden toteutumista direktiivin 2014/94/EU mukaisesti [8]. Vuoden 2016 marraskuussa jäsenvaltiot toteuttivat poliittiset puitteet julkisesti saatavilla olevien sähköautojen latauspisteiden (31.12.2020 mennessä kaupunki- ja lähiöalueilla), maakaasun täyttöasemien ja valinnaisesti vedyn täyttöasemien (31.12.2025 mennessä) lanseeraamiseksi. Nollapäästöajoneuvojen kehittämistä tuetaan vähähiilistä liikkuvuutta varten Euroopan komission tutkimuksen Horisontti 2020 -puiteohjelmasta myönnettyllä 6,4 miljardilla eurolla. Hans Bruyninckx, Euroopan ympäristökeskuksen pääjohtaja, sanoo:

“Nykyinen liikennemuotojen ja polttoaineiden yhdistelmä ei yksinkertaisesti ole kestävä. – – Vähäpäästöisempi ja älykkäämpi liikenne voi todella täyttää liikumistarpeet Euroopassa ja samanaikaisesti tuoda monia kansanterveyteen liittyviä etuja, mukaan lukien puhtaampi ilma, vähemmän onnettomuuksia ja ruuhkia sekä vähemmän melusaastetta.” [9]

Jotta kaupunkiliikenteestä voidaan tehdä vähäpäästöisempää, moottoriajoneuvoilla liikuttavien kilometrien kokonaismäärää on vähennettävä. Tämä merkitsee kulkumuotojakautumassa tapahtuvaa kasvua aktiivisten kulkumuotojen, kuten kävelemisen ja pyöräilemisen (ei saastepäästöjä), ja julkisen liikenteen (alhaisemmat päästöt henkeä kohti yksityisauton käyttöön verrattuna) hyväksi. Linja-autot, kuorma-autot, taksit, autot ja muut ajoneuvot, jotka ovat yhä liikenteessä, tulee saattaa vähäpäästöisemmiksi teknologian avulla tai käyttämällä vaihtoehtoisia polttoaineita.

Yhteiskäyttöisen liikkumisen palvelut voivat auttaa ihmisiä valitsemaan helpommin pyöräilyn, julkisen liikenteen, yhteiskäyttöiset shuttle-palvelut tai näiden kulkumuotojen yhdistelmän ennen ajamista. Ajoneuvokanta, esimerkiksi yhteiskäyttöautoina käytettävä ajoneuvokanta, koostuu todennäköisemmin sähköä, maakaasua tai vetyä käyttävistä ajoneuvoista kuin vastaava yksityisomisteisten autojen ajoneuvokanta.

Älykäs liikkuminen

Älykkäät liikennejärjestelmät ja niistä johdetut älykkäät vuorovaikutteiset liikennejärjestelmät perustuvat tieto- ja viestintäteknologioiden käyttöön. Kaupunkiliikenteessä älykkäät liikennejärjestelmät ja älykkäät vuorovaikutteiset liikennejärjestelmät tarjoavat (reaaliaikaista) liikennetietoa, liikenteen hallintaa, sähköistä hinnoittelua ja maksamista, kaupunkien rahtiliikenteen hallintaa tai

[5] Euroopan komission verkkosivusto, Ilmastotoimet, 2017,

https://ec.europa.eu/clima/policies/transport_fi

[6] Euroopan komission verkkosivusto, Liikenne ja liikkuminen, 2017:

https://ec.europa.eu/transport/themes/strategies/news/2016-07-20-decarbonisation_fi

[7] Euroopan komission tiedonanto, 2016 Vähäpäästöistä liikkuvuutta koskeva eurooppalainen strategia (<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/FI/COM-2016-501-F1-FI-MAIN-PART-1.PDF>)

[8] Vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta 22.10.2014 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/94/EU (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex%3A32014L0094>)

[9] Euroopan ympäristökeskus, 2016, Euroopan ympäristökeskuksen signaalit 2016 – Towards green and smart mobility (Kohti vihreää ja älykästä liikkuvuutta) (<http://bit.ly/2aMbhmw>)

ajoneuvon turvajärjestelmiä. Älykkäät vuorovaikutteiset liikennejärjestelmät sisältävät teknologiaa, jonka avulla ajoneuvot voivat viestiä keskenään tai tieinfrastruktuurin, kuten liikennevalojen, kanssa. Euroopan komissio hyväksyi vuorovaikutteisia älykkäitä liikennejärjestelmiä koskevan eurooppalaisen strategian vuoden 2016 marraskuussa^[10]. Siinä ennakoitaan vuorovaikutuksessa toistensa ja Euroopan teiden kanssa olevien ajoneuvojen käyttöönoton alkavan vuonna 2019.

Kaksi muuta älykkään liikkumisen sovellusta saavat nykyään erityistä huomiota: ajoneuvoautomaatio ja liikkuminen palveluna (MaaS) -käsite. Automaatio on olennaisen tärkeää autonomisten ajoneuvojen käyttöönotolle. Liikkuminen palveluna -käsitteessä yhdistyvät julkisten ja yksityisten kuljetuspalvelujen tarjoajien palvelut sellaisen yhtenäisväylän kautta, joka luo matkan ja hallinnoi matkaa, jonka käyttäjät voivat maksaa yhden tilin avulla.^[11] Tätä varten tarvitaan tietenkin ajoneuvojen yhteiskäyttöä.

Suosittua vai ei?

On olennaisen tärkeää, että kunnat kehittävät oikeanlaisia politiikkoja ja kannustimia, joilla mahdollistetaan se, että teknologisilla innovaatioilla saadaan aikaan todellisia etuja. Hyvä joukkoliikennejärjestelmä on välttämätön osa yhteiskäyttöisen ja resurssitehokkaamman liikkumisen kehittämistä, sillä se pysyy parhaana vaihtoehtona useiden ihmisten nopeaan kuljettamiseen. Kun yhteiskäyttöpalvelut ja mahdollistavat teknologiat on integroitu osaksi kaupungin liikennestrategiaa, ne voivat täyttää aukkoja ja tarjota todellisen vaihtoehdon sekä näin edistää kestävästä kaupunkiliikennettä.

Yhteiskäyttöisen ja jaetun liikkumisen muodot ovat myös mahdollisuus tavata uusia ihmisiä ja luoda uusia tuttavuuksia. Liikkumisen sosiaalinen ja hauska puoli voi olla osasyys esimerkiksi kimpapakyytien ja pyöräilevien koulu- tai työmatkabussienmenestykseen.

[10] Euroopan komission, tiedonanto, 2016, *Eurooppalainen strategia vuorovaikutteisia älykkäitä liikennejärjestelmiä varten – ensimmäinen virstanpylväs matkalla kohti vuorovaikutteista, verkkoon liitettyä ja automatisoitua liikkumista* (http://ec.europa.eu/transport/themes/its/news/2016-11-30-c-its-strategy_fi)

[11] CIVITAS CAPITAL, 2016, *CIVITAS insight, Mobility-as-a-Service: A new transport model* (<http://bit.ly/2kjtQ5A>)

PUHDAS, YHTEINEN JA ÄLYKÄS LIIKKUMINEN KÄYTÄNNÖSSÄ

Katsaus Euroopan kaupunkien yhteisen liikkumisen palveluihin liittyviin kokemuksiin

Tässä osiossa esitetään yhteisen liikkumisen esimerkkejä eri puolilta Eurooppaa, ja kaikissa on vähintään yksi älykkään tai puhtaan liikkumisen osatekijä. Tämä hyvien käytäntöjen ei-tyhjentävä katsaus sisältää ratkaisuja, jotka ovat peräisin pääasiassa eurooppalaisista kaupungeista ja jotka ovat julkisten tai yksityisten toimijoiden kehittämiä.

Kaupunkipyörät: yhteiskäytön ja aktiivisen liikkumisen liitto

Kaupunkipyöräjärjestelmien käyttäjät voivat noutaa polkupyörän asemapaikasta alhaiseen hintaan – monissa kaupungeissa rekisteröityneet käyttäjät jopa ilmaiseksi ensimmäisten minuuttien aikana – ja jättää sen mihin tahansa samassa kaupungissa sijaitsevaan asemapaikkaan. Joissakin kaupungeissa on myös perustettu ilman vakinaisia nouto- ja jättöasemia toimivia polkupyöräjärjestelmiä. Polkupyörien yhteiskäytössä yhdistyy kolme kestävän kaupunkiliikenteen keskeistä näkökohtaa: se on puhdas, älykäs ja yhteinen.

Polkupyörien tuominen kaupunkeihin, joissa niitä tarvitaan

Kaupunkipyöräkartta^[12], jonka University College Londonin tutkijat ovat laatineet, näyttää kaupunkipyöräjärjestelmäkaikkialla maailmassa. Se käsittää yli 600 kaupunkia ja muuta paikkaa, joissa tällaisia järjestelmiä on käytössä, ja niistä yli 130 on Euroopassa. Ranskassa, Espanjassa ja Italiassa on eniten tällaisia järjestelmiä, jotka puuttuvat Alankomaiden ja Tanskan kaltaisista ”pyöräilymaista”. Kaupunkipyöräjärjestelmät vaikuttavat siten olevan merkittävimpiä siellä, missä polkupyörien omistaminen ei ole (vielä) huipussaan.

[12] Polkupyörien yhteiskäyttöjärjestelmien kartta: <http://bikes.oobrien.com/global.php>

Vélib' Pariisissa on Euroopan suurin kaupunkipyöräjärjestelmä, johon kuuluu 20 000 polkupyörää ja 1 800 asemaa^[13]. BikeMi Milanossa^[14] hallinnoi polkupyöräkantaa, joka sisältää perinteisiä ja sähköpyöriä, ja BiciMAD Madridissa^[15] on sähköavusteisten pyörienkaupunkipyöräjärjestelmä. Nämä edelläkävijät mahdollistavat pyöräilyn uusille kohderyhmille, mukaan lukien sellaisille, jotka eivät ole pyöräilleet aiemmin terveyssyistä tai kaupungin mäkisyyden takia.

Kuljetetaan ihmisiä... ja tavaroita

Gentin kaupunki perusti Euroopan "ensimmäisen julkisen kuljetus- ja tavarapolkupyörien yhteiskäyttöjärjestelmän"^[16] vuoden 2012 toukokuussa yhteistyössä autojen yhteiskäyttöpalvelun tarjoajan Cambion kanssa. Järjestelmä kannustaa ihmisiä menemään ostoksille tai valmistelemaan tapahtumia tavarapolkupyörillä moottoriajoneuvojen sijaan, kun tavallinen polkupyörä ei sovellu tarkoitukseen. Kuljetus- ja tavarapolkupyörien yhteiskäyttöjärjestelmiä on perustettu myös EU:n yhteisrahoittaman Cyclelogistics-hankkeen^[17] puitteissa. Kuljetuspolkupyöriä voidaan käyttää myös sosiaaliseen kanssakäymiseen ja tarjoamaan liikkumisvaihtoehtoja tai hauskosten kyytien tarjoamiseen esimerkiksi eläkeläisille. Palvelua tarjoaa tanskalainen yhdistys Cycling Without Age^[18]. Palvelua voidaan mukauttaa jalankulkijoille kävelevien koulu- ja työmatkabussien tai liikkumisseuran muodossa^[19].

Trendikästä ja tietotekniikkaa hyödyntävää

Älykkäiden liikennejärjestelmätyökalujen käyttö on erittäin tärkeää polkupyöräkannan hallinnassa ja myös järjestelmän käyttäjiä varten. Esimerkiksi Budapestissa MOL Bubi - mobiilisovellus^[20] tarjoaa kartalla näytettävää reaaliaikaista tietoa *asemilla saatavilla olevien Bubi-polkupyörien* määrästä.

Kööpenhaminan viimeisin kaupunkipyöräjärjestelmä menee vielä astetta pidemmälle: kaikki polkupyörät on varustettu kosketusnäyttöllisellä taulutietokoneella, joka on asennettu ohjaustankoon.^[21] Taulutietokone antaa käyttäjille tietoa polkupyöräasemista sekä GPS-pohjaista navigointiapua, helpottaa maksamista ja auttaa paikantamaan mielenkiintoisia kohteita Tanskan pääkaupungissa. Brysselissä reaaliaikaista tietoa polkupyörien saatavuudesta lähimmillä asemilla annetaan pyörätietopaneeleissa – katukylteissä, jotka myös opastavat ihmisiä lähimmille *Villo*-asemille^[22].

Pyöräilykriittinen MaaS

Yhä useammat multimodaaliset reittioppaat kannustavat kaupunkipyörien käyttöön. *Métropole de Lyon* on kehittänyt online-työkalun nimeltä ONLYMOOV.^[23] Se näyttää käyttäjille nopeimman reitin määräpaikkaan, kaupunkipyörien saatavuuden sekä parhaimmat pyörätiet. Se ottaa huomioon myös muut liikennemuodot ja tarjoaa liikennepäivityksiä, tietoa autojen ja polkupyörien

[13] Velib': <http://en.velib.paris.fr/How-it-works/Stations>

[14] BikeMi: <https://www.bikemi.com/en/homepage.aspx>

[15] BiciMAD: <https://www.accessiblemadrid.com/en/blog/bicimad-public-bike-rental-service-madrid>

[16] Eltisin tapaustutkimus, 2014 (<http://www.eltis.org/fi/node/23855>)

[17] Cyclelogistics: <http://cyclelogistics.eu/>

[18] Cycling Without Age: <http://cyclingwithoutage.org/>

[19] Posti – palvelu ikääntyneille:

http://www.posti.fi/private-news/tiedotteet/2016/20161125_ulkokulukaveri.html

[20] MOL Bubi-verkkosivusto: <https://molbubi.bkk.hu/>

[21] Kööpenhaminan virallinen matkailusivusto: <http://bit.ly/1s1yoZm>

[22] Villo, usein kysytyt kysymykset: <http://bit.ly/2kPbckT>

[23] ONLYMOOV: <https://www.onlymoov.com/>

pysäköintipaikkojen saatavuudesta sekä reaaliaikaista tietoa paikallisten metrojen ja raitiovaunujen saapumisajoista ja autojen yhteiskäyttömahdollisuuksista. Helsingissä Whim-sovellus^[24] tarjoaa jopa enemmän, sillä tässä yhdessä sovelluksessa yhdistyvät matkasuunnittelu, reittihaku ja lipunmyynti erilaisia liikennemuotoja varten.

Eräissä kaupungeissa yksi kortti antaa pääsyn kaupunkipyöriin, joukkoliikenteeseen ja muihin liikennepalveluihin. Tämä asettaa pyöräilyn kaupunkiliikennemuotojen ketjun ytimeen ja sisällyttää kaupunkipyörät liikkuminen palveluna (MaaS) -käsitteen piiriin kaupunkialueilla. Esimerkiksi Toulousessa ihmiset käyttävät Pastel-korttia, joka antaa pääsyn joukkoliikenneverkkoon sekä kaupungin polkupyörien ja autojen yhteiskäyttöjärjestelmiin^[25].

Autojen yhteiskäyttö

Alkuvaiheet

Autojen yhteiskäyttö on todennäköisesti yleisin yhteiskäyttöön perustuvan liikkumisen muoto. Sen periaate on hyvin yksinkertainen: auton ostamisen, kunnossapidon ja omistamisen sijaan ihmiset voivat yksinkertaisesti varata auton matkojensa ajaksi. Kustannuksissa havaittavat mahdolliset hyödyt (käyttäjälle) ja tilankäytössä havaittavat mahdolliset hyödyt (yhteiskunnalle) ovat valtavat, sillä yksityisomisteiset autot ovat pysäköityinä keskimäärin 95 prosenttia ajasta^[26].

Vuonna 1947 Zürich oli ensimmäinen autojen yhteiskäyttöjärjestelmän perustanut kaupunki Euroopassa. Markkinat ovat kehittyneet 1980-luvulta lähtien, ja nykyään Sveitsi ja Saksa ovat edelläkävijöitä tällä alalla.^[27] Useissa kaupungeissa autojen yhteiskäytön operaattorit tarjosivat ajoneuvoja alun perin käyttöön vain lyhyiksi ajoiksi. Näin tekivät kaksi ensimmäistä sveitsiläistä operaattoria, jotka aloittivat vuonna 1987 ja jotka ovat sittemmin sulautuneet (yhtiön nimi on nyt Mobility Switzerland^[28]). Saksassa toimiva StattAuto Berlin perustettiin vuotta myöhemmin 1988. Nykyään yli 500 Saksan kaupungissa on vähintään yksi autojen yhteiskäyttöjärjestelmä.^[29]

Vähäpäästöisempiä autojen yhteiskäyttöjärjestelmiä

Autojen yhteiskäyttöjärjestelmät ovat nopeasti kehittyneet uusia vähäpäästöisiä ja älykkäitä komponentteja hyödyntäviksi järjestelmiksi. Vuonna 1999 La Rochellessa otettiin käyttöön sähköautojen yhteiskäyttöjärjestelmä nimeltä Liselec. Paikallinen viranomais antoi 50 sähköautoa yhteiskäyttöön saastepäästöjen vähentämiseksi.^[30] Nykyään useat kaupungit ovat alkaneet tarjota sähköautojen yhteiskäyttöpalveluja, mukaan lukien Autolib' Pariisissa. Autolib' käynnisti toimintansa vuonna 2011 ja vuonna 2016 sillä oli jo vaikuttavasti 130 000 rekisteröitynyttä asiakasta ja lähes 4 000 sähköauton ajoneuvokanta.^[31] Autojen yhteiskäyttöjärjestelmä Sunrise toimii useissa Ruotsin kaupungeissa, ja se hyödyntää eri polttoaineita käyttäviä ajoneuvoja, mukaan lukien paineistettua maakaasua (CNG) käyttäviä ajoneuvoja.^[32]

[24] Whim-sovellus: <http://whimapp.com/fi-fi/>

[25] Tisséo, Pastel-kortti (<http://bit.ly/2l4sUPx>)

[26] Reinventing parking, 2013, Donald Shoupin havaintoesitys (<http://bit.ly/1pWDIQp>)

[27] Millard-Ball ja muut, 2005, TCRP Report. Car sharing: Where and how it succeeds (<http://bit.ly/2ksDWMm>)

[28] Mobility Switzerland: <http://bit.ly/2kG4PgZ>

[29] Carsharing-news.de (<http://www.carsharing-news.de/carsharing/>)

[30] Eltisin tapaustutkimus, 2014, Autojen yhteiskäyttö La Rochellessa (<http://bit.ly/2kLUcvK>)

[31] Marraskuun 2016 Autolib'-toimintakertomus (ranskankielinen): <http://bit.ly/2lGwz7>

[32] CNG Europe: <http://bit.ly/2kmyWxT> ja Sunrise (ruotsinkielinen): <http://bit.ly/2ksTOyW>

...ja älykkäämpiä autojen yhteiskäyttöjärjestelmiä

Kyseisille markkinoille on ilmaantunut ajoneuvopäästöihin liittyvien parannusten lisäksi myös uusia tieto- ja viestintätekniikkaa sisältäviä työkaluja. Ne ovat mahdollistaneet ilman vakinaisia nouto- ja jättöasemia toimivia autojen yhteiskäyttöjärjestelmiä. Ilman vakinaista asemaa toimivat järjestelmät ovat joustavampia ja mahdollistavat sen, että kuljettajat voivat jättää autot lopulliseen määräpaikkaansa. Älypuhelinien yleistymisen ja erityissovellusten kehittämisen myötä rekisteröityneet asiakkaat voivat helposti paikantaa ajoneuvokannan lähimmän auton ja jättää sen sitten lopulliseen määräpaikkaansa. Älykkään liikennejärjestelmän työkalut myös helpottavat maksamista ja tarjoavat pääsyn tietoihin. Näitä ilman vakinaista asemaa toimivia autojen yhteiskäyttöjärjestelmiä on muun muassa Amsterdamissa, Roomassa, Madridissa, Wienissä ja Berliinissä^[33]. Osnabrückissa rinnakkaiset järjestelmät^[34] tarjoavat asemapaikkoja käyttäviä autojen yhteiskäyttöpalveluja (stat>k) ja ilman asemapaikkaa toimivia yhteiskäyttöpalveluja (flow>k).

Autojen yhteiskäytön johdannaispalvelut

Tietyissä järjestelmissä yhteiskäyttöön tarjotaan ajoneuvoja kaupunkien rahtiliikenteeseen, kuten keveitä pakettiautoja tai kuljetus- ja tavarapyöriä. Tämän tyyppisiä ajoneuvoja, joita ei yleensä ole yksityishenkilöiden omistuksessa, tarvitaan satunnaisesti erityistilanteita varten (esim. rakentaminen, muutto jne.). Ranskassa Ile-de-Francen alue ja Pariisin kaupunki käynnistivät yhdessä vuoden 2016 marraskuussa *VULE partagés* -pilottihankkeen, jolla mahdollistetaan "keveiden hyötyajoneuvojen yhteiskäyttö parisiilaisille pienyrityksille ja kauppiaille".^[35]

Toinen lähestymistapa kaupunkien rahtiliikenteeseen on joukkoistettu toimitus. Se on vertaisjärjestelmä, joka saattaa yhteen ihmisiä ja (minkä tahansa rahtiajoneuvojen) kuljettajia. Kuljettaja tarjoaa palvelujaan asiakkaille, joilla on samanlaisia tarpeita. Esimerkki tällaisesta järjestelmästä on yhtiö nimeltä Hitch^[36], joka pystyy toimimaan missä tahansa kaupungissa, jossa tarjonta ja kysyntä kohtaavat.

Skooterien yhteiskäyttöjärjestelmissä hyödynnetään kaksipyöräisiä moottoriajoneuvoja, jotka voivat olla myös vaihtoehtoisia polttoaineita käyttäviä ajoneuvoja, ja palveluita voidaan tarjota ilman vakinaista asemapaikkaa. Ilman vakinaista asemapaikkaa toimivassa sähköskootterien YUGO-yhteiskäyttöjärjestelmässä Barcelonassa^[37] yhdistyy kaupunkiliikenteen kolme näkökohtaa: vähäpäästöinen yhteiskäyttöinen ja älykäs.

Yksityisautojen vaihtoehtoinen käyttö

Yhteiskäytössä olevat taksit ja yhdysliikennevälineet: kohti automaatiota?

Taksipalvelut, jotka voidaan tilata erillisen palvelun kautta, ovat uutta markkinoilla. Uber on ehkä parhaiten tunnettu esimerkki, mutta olemassa on myös useita muita taksien yhteiskäyttöpalveluja,

[33] Car2Go: <https://www.car2go.com/>

[34] flow>k ja stat>k (saksankielinen): <https://www.stadtteilauto.info/>

[35] VULE partagés -pilottihanke: <http://clem-e.com/en/vule>

[36] Hitch-verkkosivusto: <http://www.hitchit.co/>

[37] YUGO-verkkosivusto: <https://www.getyugo.com/>

joiden tavoitteena on saattaa yhteen ihmisiä, joiden matkareitit ovat päällekkäisiä. Älypuhelinien yleistymisen, paikkatietojärjestelmät (GIS) ja GPS-paikannusjärjestelmät mahdollistavat kuljettajien ja matkustajien yhdistämisen. Tätä kutsutaan myös ajohankinnaksi: käyttäjät varaavat matkansa alustan kautta ja maksavat maksut helposti yhdyskäytävän kautta.

Minibussi- tai shuttlebussipalveluihin voidaan myös sisällyttää yhteisen liikkumisen muotoja. Automaation ja vuorovaikutteisten älykkäiden liikennejärjestelmien käyttö on johtanut uusien toimintamallien ja palveluiden ilmaantumiseen, kuten robottitaksien tai automatisoitujen liikennevälineiden tarjoamiseen. Rotterdamin lähellä sijaitseva Capelle aan den IJsselin kaupungissa toimiva yritys 2getthere ylläpitää automatisoituja liikennevälineitä Rivium-yrityspuistossa^[38]. Tässä kysyntään perustuvassa palvelussa käytetyt liikennevälineet kuljettavat 500 matkustajaa tunnissa yhteen suuntaan kiinteiden pysäkkien välillä. Eurooppalaisessa CityMobil2-hankkeessa ehdotettiin vastaavaa kysyntään perustuvaa palvelua EPFL:n yliopistokampuksen alueelle Lausannessa^[39] erityisen mobiilisovelluksen välityksellä.

Kimppakyydit: liikkumisen ja sosiaalisuuden sopusointu

Kimppakyydeillä tarkoitetaan kustannusten alentamista siten, että matkustajat kulkevat yhdellä ajoneuvolla. Tällainen palvelu edellyttää alustaa, jonne kootaan ja jossa kohdistetaan sekä kuljettajien että matkustajien lähtöpaikat ja määräpaikat. Kimppakyydit parantavat ajoneuvojen käyttöasteita ja vähentävät päästöjä henkeä kohti. On arvioitu, että 85 prosenttia työmatkaliikenteen automaatoista tapahtuu ilman, että autossa on kuskin lisäksi muita matkustajia.

Blablacarin^[40] menestys osoittaa, että kimppakyydeistä on tullut suosittu matkustusmuoto kaupunkien välisessä liikenteessä. Kimppakyydit soveltuvat myös päivittäisiin työmatkoihin, esimerkiksi suurilta asuinalueilta suuriin liike- tai teollisuuskeskuksiin. Kimppakyydit kollegoiden tai toisten opiskelijoiden kanssa ovat myös hyvä tapa sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja kanssakäymisen ja hauskanpidon sisällyttämiseen päivittäisiin liikennetottumuksiin. Työ- ja opiskeluliikenteen kimppakyydit ovat eurooppalaisella CHUMS-hankkeella tavoiteltu lähestymistapa.^[41] Esimerkiksi Craiovassa 10 850 työmatkaliselle tehty mielipidetutkimus paljasti, että kimppakyytien edistämisen ja toteuttamistoimet ovat vähentäneet matkustettujen kilometrien määrää lähes 65 000 kilometrillä vuotta kohti, minkä seurauksena CO₂-päästöt ovat vähentyneet 11 tonnilla vuotta kohti.^[42]

Täydentävä järjestelmä: pysäköintipaikan yhteiskäyttö

Samalla, kun ajoneuvojen yhteiskäyttö yleistyy monissa kaupungeissa, pysäköintipaikkojen yhteiskäyttö lisääntyy perinteisten yhteiskäyttöisen liikkumisen vaihtoehtojen täydennykseksi erityisesti ajoneuvojen omistajia varten. Tämän tyyppiset palvelut muodostavat yhteyden ajoneuvojen omistajien ja pysäköintipaikkojen omistajien välille. Molemmat voivat tilata palvelun ja ladata mobiilisovellukset, joka ilmoittaa kuljettajille lähimpien vapaana olevien pysäköintipaikkojen sijainnin. Maksu tapahtuu suoraan verkkotyökalun välityksellä. Firenzessä kunta kannustaa käyttämään tällaisia sovelluksia (esim. Sparky^[43] ^[44]), joilla on myönteinen vaikutus ruuhkien vähenemiseen, saasteiden vähenemiseen ja maankäyttöön.

[38] 2getthere-verkkosivusto, toimintojen verkkosivusto: <http://bit.ly/2dpp96s>

[39] CityMobil2-verkkosivusto, Lausannen pilottihankkeen verkkosivusto: <http://bit.ly/2kGxiTS>

[40] Blablacar-verkkosivusto: <https://www.blablacar.com/>

[41] CHUMS-verkkosivusto: <http://chums-carpooling.eu/>

[42] CHUMS-hanke, 2016, *Impacts of CHUMS measures* (<http://bit.ly/2kPoi1m>)

[43] Firenze Sostenibile-verkkosivusto:

<http://www.firenzesostenibile.com/car-sharing-mobilita-sostenibile/>

[44] Sparky-verkkosivusto: <http://www.sparky.club/>

MITEN KAMPANJA KÄYNNISTETÄÄN?

Aloita analysoimalla teemaa ja katsomalla, mitä se sisältää, ja määritä kaupungille tai kunnalle ja kansallisiin puitteisiin sopiva keskittymisen kohde. Aseta olemassa olevat hyvät käytännöt etusijalle. Voit mahdollisesti selvittää, miten niitä voitaisiin vahvistaa tai kehittää edelleen, ja sitten voit suunnitella muutoksia niiden parantamiseksi entisestään. Määritä suunnitelma ja aseta SMART-tavoitteet (*täsmällinen, mitattava, siirrettävä, realistinen ja aikasidonnainen*).

Varmista poliittinen tuki. Jos hallintoviranomaiset eivät tunne yhteyttä puhtaasti yhteisen ja älykkään liikkumisen teemaan, koska he eivät katso sen olevan kaupungille merkityksellinen, pyydä kansallisilta koordinaattoreilta tukikirje.

Älä ole liian väittelevä tai negatiivinen viesteissä, joita päätät lähettää. Vaikka ei ole realistista odottaa yksityisautojen, kuorma-autojen ja muiden ajoneuvojen poistamista teiltä henkilökohtaisen moottoriliikenteen negatiivisten taloudellisten vaikutusten eliminoimiseksi, voimme takuulla osoittaa, että yleisön ja yritysten saatavilla on useita vaihtoehtoja tavaroiden siirtämistä ja kuljetusta varten. Käytä apuna asiakirjoja ja tietoja, jotka ovat saatavilla osoitteessa www.mobilityweek.eu

Kerää tietoa. Kerää tietoja ja lukuja, jotka tukevat vähäpäästöistä, yhteiskäyttöistä ja älykästä liikkumista kaupungissa, kunnassa ja maassa. Käytä niitä todisteena painottaaksesi viestiäsi eri kohderyhmille.

Kehitä tehokkaita kumppanuuksia. Tarkastele kampanjaasi ja sen tavoitteita. Määritä ryhmät, joilla on parhaimmat mahdollisuudet tehdä kampanjasta eloisa ja kiinnostava mahdollisimman monelle ihmiselle. Ota heidät mukaan kampanjaan. Onko kaupungilla vahva Agenda 21 -yhteisö? Tee yhteistyötä sen kanssa. Tarvitaanko asiantuntija-apua? Arvioi kampanjasuunnitelmaa uudelleen. Keskitytäänkö siinä yhteiseen liikkumiseen? Tuo mukaan yksityisiä tai julkisia toimijoita. Onko sen tavoitteena puhdas liikkuminen? Ota yhteys paikallisiin kansalaisjärjestöihin. Painotetaanko siinä älykkäitä liikennetyökaluja? Kutsu mukaan tieteellisiä asiantuntijoita ja älykkäitä liikennejärjestelmiä tarjoavia yrityksiä.

Hyödynnä olemassa olevia aloitteita. Aloitteita, jotka liittyvät tavalla tai toisella kampanjasi kohteeseen, on todennäköisesti olemassa joko paikallisella, alueellisella tai kansallisella tasolla. Niiden mukaileminen voi vahvistaa asiaasi ja viestejäsi ja vähentää vaivannäköäsi.

MITÄ TOIMINTOJA VOIDAAN JÄRJESTÄÄ?

Kun kampanjastrategia on valmis, on mietittävä taktiikkaa. Suunnittele toimintoja, jotka kiinnittävät huomiota siihen, mitä yrität saavuttaa. Alla on muutamia ideoita toiminnoista, joita haluat ehkä toteuttaa EUROOPANLIIKKUJANVIIKOLLA.

Auton vapaapäivä

- Auton vapaapäivä, mieluiten 22. syyskuuta, tarjoaa erityisen hyvän tilaisuuden tehdä kokeiluja, jotka liittyvät uusiin liikennemalleihin ja kestäväan liikenteeseen. Monet kaupungit käyttävät tämän päivän perustaakseen ympäristö- ja jalankulkualueita ja järjestääkseen avoimia suurtapahtumia vapautuneissa yleisissä tiloissa. Vuonna 2017 22. syyskuuta on perjantai, joten voit suunnitella ja mainostaa vaihtoehtoja tarjoutua työmatkustajille ja kutsua heidät kaupunkiin kokeilemaan liikkumisen yhteiskäyttöjärjestelmiä ilmaiseksi.
- Näytä ihmisille, miltä autoista vapaa keskusta näyttää. Vakuuta ihmiset jättämään autot koteihinsa useammin kuin yhtenä päivänä vuodessa. Ota käyttöön autottomat sunnuntait. Monet kunnat ja kaupungit ovat havainneet ilman saasteiden vähentyneen tällaisten tapahtumien ansiosta.

Yhteinen liikkuminen

- Jos kaupungissa tai kunnassa on autojen yhteiskäyttöjärjestelmä tai kaupunkipyöriä, ota operaattori tai operaattorit mukaan ja välitä heidän tarjouksensa yleisölle. Järjestä erityinen kuukausitarjous syyskuulle tai vähintään viikon ajalle.
- Jos kaupungissa tai kunnassa ei ole kaupunkipyöräjärjestelmää, on aika perustaa sellainen – ainakin väliaikaisesti. Perusta paikallisten yhdistysten ja kansalaisjärjestöjen avulla muutamia asemia eri puolille kaupunkia ja anna ihmisten lainata pyöriä ja ajaa niillä yhdeltä asemalta toiselle.
- Perusta verkkopalvelu, jossa ihmiset voivat vuokrata tai lainata ympäristöystävällisiä kulkuneuvoja ja varusteita, kuten polkupyöriä, lasten skoottereita, rullalautoja, rullaluistimia, lastenvaunuja tai reppuja, sekä älykkäitä liikennelaitteita, kuten GPS-laitteita. Hyvä esimerkki Luxemburgista, nimeltään Ding-Dong, on osoitteessa <http://dingdong.lu>
- Etsi uusia kävelyyn liittyviä yhteisen liikkumisen muotoja ja edistä niitä. Perusta alusta, jossa ihmiset voivat ilmoittautua vapaaehtoisiksi kävelyseuralaisiksi (esimerkiksi vanhukille, lapsille jne.). Tällaista (kaupallista) palvelua tarjoaa Suomen posti^[45]. Tätä ideaa voidaan soveltaa myös kuljetuspolkupyöriin niin, että eristyksissä olevat ikäihmiset voivat tilata kyydin. Tanskalainen järjestö Cycling Without Age tarjoaa tällaista palvelua useissa Euroopan maissa: <http://cyclingwithoutage.org>

[45] Posti: http://www.posti.fi/private-news/tiedotteet/2016/20161125_ulkoilukaveri.html tai BBC:n artikkeli (englanninkielinen): <http://www.bbc.com/news/blogs-news-from-elsewhere-38105231>

- Järjestä tiedotustilaisuuksia mainostaaksesi yhteiskäyttöisen ja resurssitehokkaan liikku-
misen muotoja, mukaan lukien pyörien ja autojen yhteiskäyttöä. Lisää tietoisuutta siitä
tosiseikasta, että se on useimmissa tapauksissa yksittäisille henkilöille halvempaa ja että
sillä on myönteinen vaikutus ympäristöön. Käytä temaattisissa suuntaviivoissa esitettyjä
lukuja tämän havainnollistamiseksi.
- Järjestä työpaikkojen tai naapurustojen välillä kilpailu, jossa joukkueet tai yksittäiset henkilöt
kilpailevat parhaimman yhteismatkustajan tittelistä. Pisteitä ansaitaan joka kerta, kun henkilö
käyttää yhteiskäyttöistä liikkumismuotoa perinteisen liikkumismuodon sijaan. Tee toimin-
noista pelimuotoisia.
- Houkuttele työntekijät, koululaiset tai opiskelijat osallistumaan kampanjaan, jolla edistetään
autojen yhteiskäyttöä tai työ- ja koulumatkapyöräilyä. Tällaisten kampanjoiden pitäisi puh-
taan liikkumisen kannustamisen lisäksi myös vahvistaa kollegoiden ja luokkatovereiden
välisiä sosiaalisia yhteyksiä. Hyvän esimerkin tarjoaa alueympäristökeskus (REC, Regional
Environment Centre), joka on perustanut erityisen verkkosivuston kimppekyytejä varten:
<https://tmt.rec.org/carpool.php>
- Järjestä sosiaalisessa mediassa valokuvakilpailuja, joissa ihmiset voivat jakaa kuvia
kimppekyydeistään.

Älykäs liikkuminen

- Mainosta kaupungin älykkäitä reittioppaita ja muita älykkäitä Internet-ympäristöjä liikkumista
varten. Auta ihmisiä tekemään parhaat valinnat päivittäisiä matkojaan varten.
- Käytä toimintojen täyttämää viikkoa tilaisuutena kerätä tietoa asukkaiden tarpeista ja toi-
veista, jotka koskevat liikennesovellusten kehittämistä ja parantamista esimerkiksi sellaisia
tarkoituksia varten kuin reaaliaikaiset joukkoliikennetiedot, kaupunkipyöräjärjestelmät, reit-
tioppaat ja niin edelleen. Tee yhteistyötä paikallisten tietotekniikan kehittäjien kanssa.
- Järjestä kouluissa tilaisuuksia, joissa iältään 10–18-vuotiaat koululaiset voivat keskustella
liikennetottumuksistaan sekä siitä, mitä puhdas, yhteinen ja älykäs liikkuminen todella tar-
koittaa. Keskittymisen kohteena voi olla liikenne tulevaisuudessa ja se, millaiseksi he
kuvittelevat kaupunkiliikenteen tulevina vuosina. Tuo automaatio tai vuorovaikutteiset älykkäät
liikennejärjestelmät esiin keskusteluissa.
- Kerro ihmisille sosiaalisessa mediassa tai erityisen sovelluksen välityksellä puhtaista, yhti-
sistä ja älykkäistä liikennemuodoista, joita kaupungissa tai kunnassa on saatavilla.

Puhdas liikkuminen

- Palkitse kestävien liikennemuotojen käyttäjät (esim. jalankulkijat ja pyöräilijät) kutsumalla
heidät erikoisaamiaiselle kaupungin keskeiseen paikkaan. kaupunkipyörien käyttäjät voi-
daan kutsua paikallisen mobiilisovelluksen tai online-alustan kautta.
- Ota valokuvasarja näyttääksesi, kuinka paljon tilaa joukko ihmisiä tarvitsee kaupungissa,
kun he matkustavat autolla, ja vertaa sitä tilaan, jonka yhtä monta pyöräilijää ja joukkoli-
kenteen käyttäjää tarvitsevat. Puhtaiden liikennemuotojen edut ovat kaikkien nähtävillä.

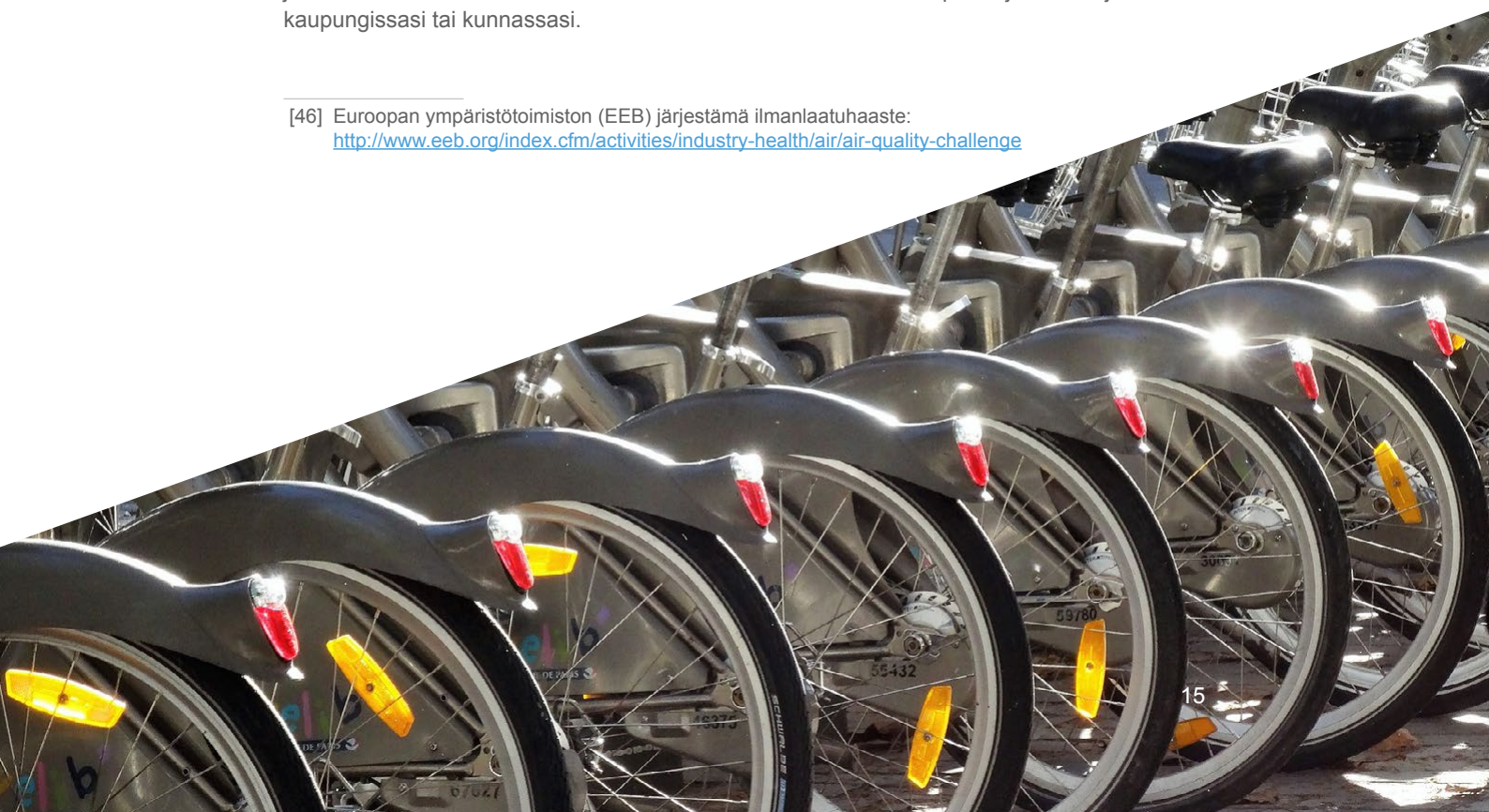
- Anna ihmisten antaa pysäköintipaikkansa yhteiskäyttöön tai suunnittele muita käyttötarkoituksia katujen pysäköintipaikoille (esim. puutarhoja, leikkipuistoja jne.). Tutustu alankomaalaisen Happy Streets -aloitteeseen osoitteessa <http://happystreets.nl/parking-day>
- Ihmiset eivät aina tarvitse autoa tai pakettiautoa tavaroiden siirtämiseen. Lisää yleistä tietoisuutta (yhteiskäytössä olevien) kuljetuspolkupyörien ja yhteiskäytössä olevien pakettiautojen (jos sellaisia on käytettävissä) käytöstä järjestämällä esittelyjä ja tiedotustilaisuuksia, joissa voidaan näyttää, kuinka paljon kuljetuspolkupyörä voi kantaa ja kuinka helppoa pakettiauton varaaminen on.
- Saasteet ja melu ovat todellisia ongelmia: järjestä sosiaalisessa mediassa kampanja, jossa tiedotetaan ihmisille kaupungin tai kunnan saaste- ja melutasoista EUROOPANLIKKUJANVIIKON ja auton vapaapäivän aikana. Käytä anturiohjattuja välineitä saasteiden ja melun mittaamiseen – ja todista asiasi. Anna myös Euroopan parlamentin jäsenten inspiroida sinua.^[46]

Mitä kaupunkisi tekeekään tänä vuonna, varmista, että...

- Ohjelma ja toiminnot rekisteröidään osoitteessa www.mobilityweek.eu
- Auton vapaapäivä ja merkittäviä yleisötapahtumia järjestetään 22. syyskuuta, kuten muissakin kaupungeissa ja kunnissa eri puolilla Eurooppaa. Mutta suunnittele ajoissa – katujen sulkeminen liikenteeltä voi olla hallinnollisesti haastavaa.
- Tykkää EUROOPANLIKKUJANVIIKON Facebook-sivusta ja seuraa Twitter-tiliä @mobilityweek. Katso kampanjavidet YouTube-kanavaltamme.
- Käytä kampanjan visuaalista ohjeistoa johdonmukaisesti yhdessä Euroopan unionin tunnuksen kanssa.
- Mainosta avainsanaa #mobilityweek sosiaalisen median ja viestintämateriaalien välityksellä.

Nämä olivat vain muutamia ideoita tapahtumia varten. EUROOPANLIKKUJANVIIKON käsi-kirjassa, joka on ladattavissa Useful Resources (Hyödyllisiä resursseja) -osiossa osoitteessa www.mobilityweek.eu, selitetään osallistumista koskevat vaatimukset ja esitetään yleisiä ideoita toimenpiteiksi ja toiminnoiksi, jotka eivät liity erityisesti tämän vuoden teemaan. Ole luova ja keksi muita vuoden 2017 EUROOPANLIKKUJANVIIKON toimenpiteitä ja toimintoja omassa kaupungissasi tai kunnassasi.

[46] Euroopan ympäristötoimiston (EEB) järjestämä ilmanlaatuhaaste: <http://www.eeb.org/index.cfm/activities/industry-health/air/air-quality-challenge>

RESOURCES

European Union documents

European Directive 2014/94/EU of 22 October 2014 on the deployment of alternative fuels infrastructure: <http://bit.ly/2l3ULxG>

European Commission communications:

- A European agenda for the collaborative economy (2016): <http://bit.ly/2cFpEKq>
- A European strategy on Cooperative Intelligent Transport Systems, a milestone towards cooperative, connected and automated mobility (2016): <http://bit.ly/2gFjAC9>
- A European Strategy for Low-Emission Mobility (2016): <http://bit.ly/2lzJXJl>

European Commission – Mobility and Transport portal:

http://ec.europa.eu/transport/index_en.htm

European Commission webpage on Clean transport, Urban transport:

http://ec.europa.eu/transport/themes/urban/urban_mobility_en

European Commission webpage on Intelligent Transport Systems (ITS):

https://ec.europa.eu/transport/themes/its_en

European Commission webpage on cycling and walking:

http://ec.europa.eu/transport/themes/urban/urban_mobility/urban_mobility_actions/cycling-walking_en.htm

European Commission – Climate action:

https://ec.europa.eu/clima/policies/transport_en

European Environment Agency: <http://www.eea.europa.eu/>

- 2016, EEA Signals 2016 – Towards green and smart mobility: <http://www.eea.europa.eu/publications/signals-2016>

EU projects and initiatives

CIVITAS: www.civitas.eu

- CIVITAS webpage on car pooling: <http://www.civitas.eu/car-independent/car-pooling>
- CIVITAS webpage on car sharing: <http://www.civitas.eu/car-independent/car-sharing>
- CIVITAS webpage on bike sharing: <http://www.civitas.eu/car-independent/bike-sharing>
- CIVITAS Policy Note: Smart choices for cities. Cities towards Mobility 2.0: connect, share and go!: <http://www.civitas.eu/content/civitas-policy-note-smart-choices-cities-cities-towards-mobility-20-connect-share-and-go-en>
- CIVITAS insight, Mobility-as-a-Service: A new transport model: <http://civitas.eu/content/civitas-insight-18-mobility-service-new-transport-model>

Eltis: www.eltis.org

- Eltis case study, 2014, Car sharing in La Rochelle:
<http://www.eltis.org/discover/case-studies/car-sharing-la-rochelle>
- Eltis case study, 2014, Public cargo bike sharing in Ghent:
<http://www.eltis.org/discover/case-studies/public-cargo-bike-sharing-ghent-belgium>

CityMobil2:

www.citymobil2.eu

- CityMobil2, Lausanne pilot's webpage:
<http://www.citymobil2.eu/en/City-activities/Large-Scale-Demonstration/West-Lausanne-region/>

CHUMS:

<http://chums-carpooling.eu/>

- CHUMS project, 2016, Impacts of CHUMS measures:
<http://chums-carpooling.eu/wp-content/uploads/2016/10/CHUMS%20D4.2.pdf>

Studies and reports

Millard-Ball *et al.*, 2005, TCRP Report. *Car sharing: Where and how it succeeds*
(http://www.communauto.com/images/tcrp_rpt_108_execsumm.pdf)

OECD International Transport Forum, 2016, *Shared Mobility. Innovation for Liveable Cities*
(<http://bit.ly/29i2ebD>)

Reinventing parking website, 2013, demonstration by Donald Shoup
(<http://bit.ly/1pWDIQp>)

Roland Berger Strategy Consultants GmbH, 2014, *Shared Mobility. How new businesses are rewriting the rules of the private transportation game*
(http://www.rolandberger.com/media/pdf/Roland_Berger_TAB_Shared_Mobility_20140716.pdf)

Organisations and specialised media

ECF (European Cyclists' Federation):

<https://ecf.com>

- Platform for European Bicycle Sharing & Systems:
<https://ecf.com/community/platform-european-bicycle-sharing-systems-pebss>

WOCOMOCO platform:

www.wocomoco.ch/en

- Information centre:
<http://www.wocomoco.org/en/infothek/index.php>

Carsharing-news.de:

<http://www.carsharing-news.de/carsharing/>

CNG Europe:

<http://cngeurope.com>

- Article on car sharing:
<http://cngeurope.com/westport-delivers-first-2016-volvo-v60-bi-fuel-cars/>

Bike Share Map:

<http://bikes.oobrien.com/global.php>

Specialised companies and service providers

Autolib':

<https://www.autolib.eu/en/>

– November 2016 Autolib' activity report (in French):

<http://bit.ly/2ILGwz7>

BiciMAD:

<https://www.accessiblemadrid.com/en/blog/bicimad-public-bike-rental-service-madrid>

BikeMi:

<https://www.bikemi.com/en/homepage.aspx>

Blablacar:

<https://www.blablacar.com/>

Car2Go:

<https://www.car2go.com/>

Copenhagen bike sharing description:

<http://www.visitcopenhagen.com/copenhagen/copenhagen-city-bike-gdk495345>

Cycling Without Age:

<http://cyclingwithoutage.org/>

DingDong platform:

<http://dingdong.lu/>

Firenze Sostenibile:

<http://www.firenzesostenibile.com/car-sharing-mobilita-sostenibile/>

flow>k and stat>k:

<https://www.stadtteilauto.info/>

Mobility Switzerland:

<https://www.mobility.ch/en/private-customers/>

MOL Bubi:

<https://molbubi.bkk.hu/>

ONLYMOOV:

<https://www.onlymoov.com/>

Posti (Finnish):

<http://www.posti.fi>

– Service to older people:

http://www.posti.fi/private-news/tiedotteet/2016/20161125_ulkoilukaveri.html

REC, internal webpage for shared mobility:

<https://tmt.rec.org/carpool.php>

Sparky:

<http://www.sparky.club/>

Sunrise:

<https://www.sunfleet.com/vara-bilmodeller/>

Tisséo:

<http://www.tisseo.fr/>

– Pastel Card:

<http://www.tisseo.fr/les-tarifs/obtenir-une-carte-pastel>

Velib':

<http://en.velib.paris.fr>

– Overview of Velib's stations:

<http://en.velib.paris.fr/How-it-works/Stations>

Villo:

<http://en.villo.be/>

– FAQ:

[http://en.villo.be/How-does-it-work/FAQ/Service-and-Use/\(offset\)/#faq5](http://en.villo.be/How-does-it-work/FAQ/Service-and-Use/(offset)/#faq5)

VULe partagés pilot:

<http://clem-e.com/en/vule>

Whim:

<http://whimapp.com/fi-en/>

YUGO:

<https://www.getyugo.com/>

2getthere:

<http://www.2getthere.eu/>

– Rivium:

<http://www.2getthere.eu/projects/rivium-grt/>

Photographs (pages):

4 <http://www.citymobil2.eu/en/City-activities/Large-Scale-Demonstration/West-Lausanne-region/>
(©CityMobil2 and EPFL – École Polytechnique Fédérale de Lausanne)

7 Bubi: <https://molbubi.bkk.hu/galeria.php> (Image: ©BKK Centre for Budapest Transport)

10 ©Autolib'

12 <https://www.flickr.com/photos/motorblog/11856801973> (©MotorBlog.com)

15 <https://pixabay.com/en/paris-v%C3%A9lib-bike-free-service-1576893/>

17 ©Pau Vilaplana Vilar

EUROOPAN LIKKUJAN VIIKKO

16.–22. SYYSKÜUTA 2017

